

Prese un informācija

Eiropas Savienības Vispārējā tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 22/22
Luksemburgā, 2022. gada 2. februārī

Spriedums lietā T-399/19
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Komisija
(Sūdzības noraidīšana)

Vispārējā tiesa atceļ Komisijas lēmumu, ar kuru noraidīta Polijas vairumtirgotāja iesniegtā sūdzība

Komisija nav ievērojusi šī Polijas vairumtirgotāja procesuālās tiesības procedūrā, kurā tika pieņemts šis lēmums

Laikā no 2011. līdz 2015. gadam Eiropas Komisija veica vairākus izmeklēšanas pasākumus attiecībā uz gāzes tirgu darbību Centrāleiropā un Austrumeiropā. Šajā kontekstā tā sāka izmeklēšanu attiecībā pret *Gazprom PJSC* un *Gazprom export LLC* (turpmāk tekstā kopā – “*Gazprom*”) saistībā ar gāzes piegādi astoņās dalībvalstīs, proti, Bulgārijā, Čehijas Republikā, Igaunijā, Latvijā, Lietuvā, Ungārijā, Polijā un Slovākijā (turpmāk tekstā – “attiecīgās valstis”).

2015. gada 22. aprīlī Komisija nosūtīja *Gazprom* paziņojumu par iebildumiem¹, kurā tā ir pārmetusi *Gazprom* dominējošā stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu valsts augšupējos gāzes vairumtirdzniecības tirgos attiecīgajās valstīs nolūkā novērst tajās brīvu gāzes plūsmu, pārkāpjot LESD 102. pantu, ar kuru ir aizliegta šāda ļaunprātīga izmantošana.

Paziņojumā par iebildumiem Komisija tostarp ir secinājusi, ka *Gazprom* savu gāzes piegādi Polijā ir pakārtojusi nosacījumam par noteiktu garantiju sniegšanu attiecībā uz gāzes pārvades infrastruktūru. Šīs garantijas attiecās uz to, ka prasītāja – Polijas vairumtirgotājs *Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.* – piekristu *Gazprom* kontroles stiprināšanai pār investīciju pārvaldību attiecībā uz gāzes vada *Yamal* – viena no galvenajiem gāzes tranzīta cauruļvadiem Polijā – Polijas teritorijā esošo posmu (turpmāk tekstā – “iebildumi attiecībā uz *Yamal*”).

Ar 2018. gada 24. maija lēmumu² Komisija apstiprināja un atzina par saistošām saistības, ko *Gazprom* ir piedāvājusi, lai atbildētu uz Komisijas izteiktajām konkurences bažām, un pabeidza administratīvo procedūru šajā lietā.

Līdztekus šai procedūrai 2017. gada 9. martā prasītāja iesniedza sūdzību, kurā tā ir ziņojusi par *Gazprom* ļaunprātīgo rīcību un kura lielākoties ietver tādas pašas bažas, ko Komisija ir izteikusi paziņojumā par iebildumiem. Šajā sūdzībā bija iekļauti apgalvojumi, ka *Gazprom* saistībā ar apgādes deficītu, ar kuru prasītāja bija sastapusies 2009. un 2010. gadā, līguma par papildu gāzes apjoma piegādi noslēgšanu esot pakārtojusi nosacījumiem, kuri tostarp bija vērsti uz to, lai stiprinātu *Gazprom* ietekmi uz gāzes vada *Yamal* Polijas teritorijā esošā posma pārvaldību (turpmāk tekstā – “apgalvojumi par nosacījumiem infrastruktūras jomā”). Ar šiem pēdējiem minētajiem apgalvojumiem tika ziņots daļēji par darbībām, kas ir līdzīgas tām, uz kurām attiecas iebildumi attiecībā uz *Yamal*.

2018. gada 23. janvārī Komisija rakstveidā informēja prasītāju, ka tā plāno noraidīt sūdzību, un aicināja to darīt zināmu savu viedokli četru nedēļu laikā (turpmāk tekstā – “vēstule par

¹ Saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 773/2004 (2004. gada 7. aprīlis) par lietas izskatīšanu saskaņā ar [LESD 101.] un [102.] pantu, ko vada Komisija (OV 2004, L 123, 18. lpp.), 10. pantu.

² Komisijas Lēmums C(2018) 3106 final (2018. gada 24. maijs) par procedūru saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 102. pantu un EEZ līguma 54. pantu (Lieta AT.39816 – Augšupējais gāzes piegādes tirgus Centrāleiropā un Austrumeiropā) (OV 2018, C 258, 6. lpp.). Prasītāja cēla prasību par minētā lēmuma atcelšanu, kuru Vispārējā tiesa tomēr ir noraidījusi ar 2022. gada 2. februāra spriedumu [T-616/18 Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Komisija](#) (*Gazprom* saistības) (skat. arī PP [Nr. 21/22](#)).

noraidīšanas nodomu"). Ar 2019. gada 17. aprīļa lēmumu (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”) ³ Komisija noraidīja prasītājas sūdzību.

Izskatot apgalvojumus, Komisija ir nošķīrusi sūdzībā ietvertos apgalvojumus, kas atbilda konkurences bažām, uz kurām attiecās *Gazprom* saistības, no pārējiem šajā sūdzībā ietvertajiem apgalvojumiem un – runājot par šo otro apgalvojumu kategoriju – tostarp noraidīja apgalvojumus par nosacījumiem infrastruktūras jomā.

Prasītāja cēla prasību par apstrīdētā lēmuma atcelšanu, kuru Vispārējās tiesas astotā palāta paplašinātā sastāvā apmierina.

Vispārējās tiesas vērtējums

Vispārējā tiesa, pirmām kārtām, izskata prasītājas iebildumus, ar kuriem tā pārmet Komisijai, ka tā esot pārkāpusi prasītājas tiesības tikt uzklautai un informētai administratīvajā procedūrā, kas sāka saistībā ar tās sūdzību.

Šajā ziņā Vispārējā tiesa vispirms atgādina, ka saskaņā ar Regulas Nr. 773/2004 7. panta 1. punktu, ja Komisija uzskata, ka tās rīcībā esošā informācija nav pietiekams pamatojums tam, lai rīkotos saistībā ar sūdzību, tā informē par saviem apsvērumiem sūdzības iesniedzēju un nosaka termiņu, līdz kuram sūdzības iesniedzējs var rakstiski paust savu viedokli.

Vēstulē par noraidīšanas nodomu, kas nosūtīta prasītājai saskaņā ar minēto tiesību normu, Komisija citastarp norādīja, ka nav pietiekama pamatojuma, lai veiktu turpmāku izmeklēšanu attiecībā uz apgalvojumiem par nosacījumiem infrastruktūras jomā, ņemot vērā nelielo varbūtību, ka attiecībā uz *Gazprom* tiks konstatēts LESD 102. panta pārkāpums. Šis provizorisks secinājums balstījās uz diviem pamatojumiem, proti, pirmkārt, *Urząd Regulacji Energetyki* (Polijas Republikas Enerģētikas regulators) lēmumu, ar kuru *Gaz-System S.A.*, gāzes vada *Yamal* Polijas teritorijā esošā posma operators, tika sertificēts kā neatkarīgs sistēmas operators (turpmāk tekstā – “sertifikācijas lēmums”), un, otrkārt, Polijas Republikas un Krievijas Federācijas attiecību gāzes jomā “starpvaldību kontekstu”.

Tomēr, lai gan apstrīdētajā lēmumā Komisija ir pārņēmusi atsauci uz sertifikācijas lēmumu, lai pamatotu savu secinājumu par nelielo varbūtību, ka tiks konstatēts pārkāpums saistībā ar apgalvojumiem par nosacījumiem infrastruktūras jomā, tā minētajā lēmumā ieviesa arī atsauci uz tā saukto valsts rīcības izņēmumu – kā otro pamatojumu.

Tādējādi Vispārējā tiesa atgādināja, ka valsts rīcības izņēmums, kas ir piemērojams šauri, ļauj izslēgt no LESD 101. un 102. panta piemērošanas jomas pretkonkurences rīcību, ja nepieciešamība īstenot šo rīcību attiecīgajiem uzņēmumiem ir noteikta ar valsts tiesību aktiem, ar juridisko ietvaru, kas izveidots ar šiem tiesību aktiem, vai arī ar nepārvaramu spiedienu, ko īsteno valsts iestādes.

Taču Vispārējā tiesa konstatē, ka norāde uz šo izņēmumu nav iekļauta atbilstošajos apsvērumos vēstulē par noraidīšanas nodomu, kas tika nosūtīta pirms apstrīdētā lēmuma. Ņemot vērā valsts rīcības izņēmuma īpašo raksturu, proti, ka tas pamato atbrīvošanu no atbildības, un apstākli, ka judikatūrā šī izņēmuma piemērošana nav atzīta attiecībā uz valsts spiedienu, ko īsteno kāda trešā valsts, Komisijai bija skaidri jāinformē prasītāja – šajā vēstulē par noraidīšanas nodomu – par to, ka tās iepriekšējs novērtējums ir balstīts uz iespējamo šī izņēmuma piemērošanu, lai dotu prasītājai iespēju tikt uzklautai šajā jautājumā. Vispārējā tiesa uzskata, ka Komisija nevarēja gaidīt no prasītājas, ka tā izsecinās šo netiešo pamatojumu no minētajā vēstulē sniegtās informācijas.

Līdz ar to, **nesniedzot šo informāciju vēstulē par noraidīšanas nodomu, Komisija ir pārkāpusi savu pienākumu informēt prasītāju** saskaņā ar Regulas Nr. 773/2004 7. panta

³ Komisijas Lēmums C(2019) 3003 *final* (2019. gada 17. aprīlis) par sūdzības noraidīšanu (Lieta AT.40497 – Polijas gāzes cenas).

1. punktu. Turklāt, ņemot vērā lietas materiālus, Vispārējā tiesa secina, ka gadījumā, ja netiktu pieļauts šis Regulas Nr. 773/2004 pārkāpums, apstrīdētajam lēmumam varētu būt bijis citāds saturs, ciktāl runa ir par pamatojumu saistībā ar valsts rīcības izņēmumu, un tādēļ šis pārkāpums var būt pamats minētā lēmuma atcelšanai.

Tomēr šī atcelšana ir attaisnojama tikai ar nosacījumu, ka otrais apstrīdētajā lēmumā izvirzītais pamatojums, kas saistīts ar sertifikācijas lēmumu, nepamato Komisijas secinājumu par nelielo varbūtību, ka attiecībā uz *Gazprom* tiks konstatēts pārkāpums saistībā ar apgalvojumiem par nosacījumiem infrastruktūras jomā.

Šajā ziņā, otrām kārtām, Vispārējā tiesa, no vienas puses, konstatē, ka Komisija nedrīkstēja piešķirt izšķirošu nozīmi šim sertifikācijas lēmumam, ņemot vērā faktu, ka šī lēmuma rezolutīvajā daļā ir prasīts, lai gāzes vada *Yamal* Polijas teritorijā esošajā posmā izvietotu kompresoru un mēriekārtu staciju ekspluatācija, ko nodrošina prasītājam un *Gazprom* piederošais kopīgais uzņēmums, tiktu nodota *Gaz-System*, un ņemot vērā apstākļus, kādos šī nodošana nav notikusi.

No otras puses, Vispārējā tiesa norāda, ka, balstoties uz sertifikācijas lēmumā ietvertajiem konstatējumiem un vērtējumiem attiecībā uz investīcijām gāzes vada *Yamal* Polijas teritorijā esošajā posmā, Komisija sūdzībā izklāstītos apgalvojumus ir reducējusi tādējādi, ka to tvērums it kā atbilstu tikai paziņojumā par iebildumiem izklāstīto iebildumu attiecībā uz *Yamal* tvērumam, lai gan attiecīgajām darbībām ir atšķirīgs raksturs un tās pārsniedz šo atsevišķo jautājumu par investīcijām.

Līdz ar to Vispārējā tiesa uzskata, ka **Komisija, atsaucoties uz sertifikācijas lēmumu, lai pamatotu savu secinājumu par nelielo varbūtību, ka tiks konstatēts *Gazprom* veiktais LESD 102. panta pārkāpums saistībā ar apgalvojumiem par nosacījumiem infrastruktūras jomā, ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā.**

Ņemot vērā šo acīmredzamo kļūdu vērtējumā un iepriekš izdarīto konstatējumu par Regulas Nr. 773/2004 7. panta 1. punkta pārkāpumu, ciktāl Komisija nav ievērojusi savu pienākumu informēt prasītāju saistībā ar pamatojumu attiecībā uz valsts rīcības izņēmumu, Vispārējā tiesa atceļ apstrīdēto lēmumu.

ATGĀDINĀJUMS. Apelācijas sūdzību, kas attiecas tikai uz tiesību jautājumiem, par Vispārējās tiesas nolēmumu var iesniegt Tiesā divu mēnešu un desmit dienu laikā no nolēmuma paziņošanas brīža.

ATGĀDINĀJUMS. Atcelšanas prasības ir vērstas uz to, lai atceltu Savienības iestāžu tiesību aktus, kas ir pretrunā Savienības tiesībām. Noteiktos apstākļos dalībvalstis, Eiropas iestādes un privātpersonas var celt atcelšanas prasību Tiesā vai Vispārējā tiesā. Ja prasība ir pamatota, tiesību akts tiek atcelts. Attiecīgajai iestādei ir jānovērš iespējamās nepilnības tiesiskajā regulējumā, kas radušās sakarā ar tiesību akta atcelšanu.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Vispārējai tiesai nav saistošs.

[Pilns sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Attēli saistībā ar sprieduma pasludināšanu ir pieejami ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106